

7/4314

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2008/286955
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Algan
Hacaloğlu

4 Kasım 2008

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 11.07.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02 - 7/4314-7655/16032 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu'nun Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/4314 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ali BABACAN
Dışişleri Bakanı

Ek: 3 sayfa.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ALGAN HACALOĞLU'NUN SAYIN BAŞBAKANIMIZA
YÖNELTTİĞİ 7/4314 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

28-29 Mayıs günlerine Brüksel'de gerçekleştirilen AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) Toplantısında Baş Müzakereci (Dışişleri Bakanı) Ali Babacan yaptığı açıklama ile, Hükümetin, AB'ye üyelik müzakerelerinin en kritik belgelerinin muhalefet partilerinden, Meclis'ten, hatta TBMM Uyum Komisyonu'ndan saklayarak gizlilik içinde yürütmekte olduğunu ortaya koydu.

Bilindiği gibi müzakereler sürecinde her fasıl için (şu ana kadar 34 fasıldan sadece 6 fasıl açıldı ve bunlardan biri geçici olarak kapandı) Hükümet o fasıl ile ilgili olarak Türkiye'nin temel ilke ve müzakere stratejisini belirleyen bir Müzakere Pozisyon Belgesi sunmaktadır.

Diğer AB ülkelerinin çoğu (halen aday üye konumunda olan Hırvatistan veya son dönem başkanlığı görevini yürütmekte olan Slovenya dahil) Müzakere Pozisyon Belgelerini AB'ye sunmadan evvel kendi muhalefet partileri ve meclisleri ile paylaştı.

Ülkemizde ise, başta CHP olmak üzere hiçbir muhalefet partisi Hükümet tarafından hazırlanarak AB'ye sunulan Müzakere Pozisyon Belgelerini, talep etmelerine rağmen bugüne kadar göremediler.

KPK'nın 28 Mayıs günlü toplantısında KPK Eş Başkanları Joost Lagendayk ve Yaşar Yakış'ın yanında Sn. BABACAN'a bir kez daha muhalefet partilerinin de müzakereye açılan fasıllara ait Türkiye'nin Müzakere Pozisyon Belgelerini görmeye hakları olduğunu ilettim ve sorunu çözmesini talep ettim...

Soruma karşılık Sn. BABACAN'ın yanıtı, "Sn. Hacaloğlu, AB'ye sunmakta olduğumuz Müzakere Pozisyon Belgelerini sizle paylaşmak isteriz, ancak AB buna müsaade etmiyor, belgelerin gizli kalmasını istiyor" oldu.

1) Başmüzakereci Dışişleri Bakanı Sayın Ali Babacan'ın AB Komisyonu'na atfen "AB'nin Müzakere Pozisyon Belgelerinin gizli olduğunun kimseyle paylaşılması gerekir" şeklindeki açıklamasına ilişkin olarak Hükümetin, AB'ye yönelik herhangi bir girişimi oldu mu?

2) Müzakere sürecinin Hırvatistan, Slovenya ve diğer birçok ülkenin, aday üyelik sürecinde izlediği muhalefeti bilgilendirme ve AB müzakere sürecine katma politikasını, ülkemiz açısından da izlenmesi gerekli ve yararlı bir politika olarak görüyor musunuz?

CEVAP

Türkiye'nin AB'ye katılım müzakereleri bir yanda ülkemizin, diğer yanda da AB'nin 27 üyesinin yer aldığı "Hükümetlerarası Konferans" (HAK) formatında yürütülmektedir. Müzakere Pozisyon Belgeleri, HAK belgeleridir. Dolayısıyla, bunların kamuoyuyla paylaşılması, ilke olarak hem ülkemizin, hem de AB tarafının mutabakatını gerektirmektedir.

AB belgelerinin kamuoyuyla paylaşılmasına dair esas ve usuller, 2006/683/AT sayılı Konsey Kararı ve 1049/2001/AT sayılı Tüzük'le -AB bakımından- belirlenmiştir. Anılan metinlerde, üçüncü ülkeleri ilgilendiren belgeler sözkonusu olduğunda, bunların:

- a) Uluslararası ilişkileri veya
- b) Henüz nihai karar alınmamış konuları ilgilendirmesi (Ülkemizin AB'ye üyeliği bu çerçevede değerlendirilebilecektir)

durumunda kamuoyuna açılmayabileceği; tereddüt halinde ise, her hal ve karda ilgili üçüncü ülkenin mutabakatının aranacağı kayıtlıdır.

AB'nin, üçüncü ülkelerle ilgili belgeleri kamuoyuyla paylaşmakta gösterdiği hassasiyet, esasen eşitler arası ilişkilerin doğası gereği ve ülkeler arası saygı prensibinin tezahürü olarak kabul edilmelidir. Dolayısıyla, ülkemiz tarafından da buna karşı çıkılmasını gerektirecek bir neden görülmemiştir.

Müzakereler açısından ele alındığında, mahremiyet ilkesi sadece ülkemiz bakımından değil; Hırvatistan bakımından da geçerlidir. Mahremiyet ilkesinin önceki genişleme sürecinde de uygulandığı ve HAK belgelerinin ancak müzakerelerin tamamlanmasının ardından kamuoyuna açıldığı bilinmektedir.

Müzakerelerin belirli bir şeffaflık içerisinde ve ilgili tüm çevrelerin katkı ve katılımıyla sürdürülmesi gerektiği açıktır. Ancak, bu şeffaflığın nasıl ve ne ölçüde sağlanacağını dikkatle değerlendirilmesi de önem taşımaktadır. Müzakere Pozisyon Belgelerinin kamuoyuyla paylaşılması durumunda, bu iki taraflı olacak; yani tüm belgeler hem ülkemizdeki, hem de AB üye ülkelerindeki vatandaşların erişimine açılacaktır. Böyle bir durumun, AB kamuoylarında ülkemizin üyeliğine yönelik mevcut hassasiyeti olumsuz etkileyebileceği; müzakerelerin kamuoyları tarafından ayrıntılı mercek altında tutulmasının, AB'ye üye ülke siyasetçileri üzerinde baskı yaratabileceği ve süreç içerisinde ülkemize karşı daha sert mesajlar vermeye/tutum takınmaya itebileceği de göz önünde tutulmalıdır.

Diğer yandan, "Müzakere Pozisyon Belgelerinin gizli niteliği ve bunların paylaşılması" ile, "Müzakere Pozisyon Belgelerinin hazırlanması aşamasında ilgili tüm çevrelerin bilgilendirilmesi ve katkılarının alınması" birbirinden ayrı ele alınması gereken konulardır. Soru önergesinde bahsi geçen "*Slovenya ve diğer birçok ülkenin, aday üyelik sürecinde izlediği bilgilendirme ve AB müzakere sürecine katma politikası*" esasen bunlardan ikincisiyle ilgilidir. Zira Müzakere Pozisyon Belgelerinin mahrem niteliği, ilgili çevrelerin müzakere sürecine dâhil edilmesini engelleyici bir unsur değildir.

Nitekim ülkemiz de, sürecin ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkı, katılım ve desteğiyle yürütülerek sahiplenilmesine müzakerelerin başından bu yana büyük önem vermiştir. Müzakere yapılanmamız, bunu sağlayacak esnek ve dinamik bir çerçevede oluşturulmuştur. Ülkemizin Müzakere Pozisyon Belgelerinin hazırlıklarında tamamen şeffaf bir anlayışla ilgili tüm kamu kurumlarının ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katkıları alınmaktadır. Bakanlığımın ve AB Genel Sekreterliği'nin internet sitelerinde müzakerelere esas teşkil eden Müzakere Çerçeve Belgesi ve benzeri kamuya açık belgeler Türkçe çevirileriyle birlikte yer almakta, müzakerelerin bulunduğu aşama hakkında güncel bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca, Sayın Milletvekillerimizin müzakere sürecine ilişkin bilgi talepleri Bakanlığımın ilgili birimlerince ivedilikle yanıtlanmakta, muhtelif vesilelerle TBMM AB Uyum Komisyonu'na bilgi sunulmaktadır.

7/4314

Hükümetimizin bu husustaki yaklaşımı, müzakere yapılanmasına ilişkin olarak 12 Ekim 2005 tarihinde yaptığım basın toplantısında ayrıntılı biçimde ortaya konulmuştur.